



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera a soudkyň Veroniky Juříčkové a Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **Ing. J. K.**, zastoupeného Mgr. Petrem Kučerou, advokátem, sídlem Sloupská 135, Nový Bor, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, **za účasti:** Cetin a. s., Českomoravská 2510/19, Praha 9, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2022, č. j. KÚLK 25181/2022-OSŘ, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 13. 3. 2024, č. j. 59 A 64/2022-134,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 13. 3. 2024, č. j. 59 A 64/2022-134, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Nový Bor rozhodnutím ze dne 30. 8. 2021 dodatečně povolil stavbu rodinného domu, vodovodní přípojky, přípojky splaškové kanalizace, přípojky elektro a oplocení na pozemcích p. č. 892/1, p. č. XA a p. č. XB v k. ú. A. u N. B. a stanovil podmínky pro dokončení stavby. Žalovaný shora označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí Městského úřadu Nový Bor potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci shora označeným rozsudkem zamítl.

[2] Krajský soud upozornil, že žalobní námitka, jež se týká vypršení platnosti vyjádření žalobcem uvedených společností, směřuje k obecné kontrole zákonnosti a správnosti správního řízení a vydaného rozhodnutí. Žalobci však nepřísluší bránit před soudem práva jiných účastníků správního řízení. Sám přitom neuvedl, jak by mělo být jeho věcné právo dotčeno tím, že vypršela platnost vyjádření jiných účastníků správního řízení. Ke druhé námitce krajský soud poukázal na řízení o povolení výjimky z odstupové vzdálenosti a na závěr zdůraznil obecnost námitek žalobce.

II. Kasační stížnosti a průběh řízení

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Předně stěžovatel nesouhlasí s postupem krajského soudu, který neprovedl dokazování.

[4] Dále se stěžovatel ohrazuje vůči bagatelizaci platnosti stanovisek dotčených společností. Stavební úřad při dodatečném povolování stavby vycházel z vyjádření, která v době rozhodování již pozbyla platnosti. Stěžovatel nebrání práva jiných účastníků řízení, upozorňuje na nedostatek správního aktu, který činí rozhodnutí nicotným. Soud by coby garant zákonnosti měl protiprávní stav napravit.

[5] Úvaha krajského soudu ohledně udělení výjimky z odstupové vzdálenosti je rovněž chybná. Výjimka byla udělena ve vztahu k poblíž stojícím garážím, stavba rodinného domu však ve své jižní části s garážemi nesousedí. V této části sousedí s pozemkem p. č. XB, vůči kterému je ve vzdálenosti 0 až 0,9m od společné hranice; udělená výjimka se zde neuplatní.

[6] **Žalovaný** ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění správních rozhodnutí a ztotožnil se s krajským soudem. Žalobce nemá v řízení funkci strážce zákonnosti, jeho úlohou je hájit svá práva. Časové omezení vyjádření neplyne ze zákona, jde jen o zavedenou praxi, přičemž práva těchto subjektů jsou zajištěna jejich účastenstvím v řízení. Neplatnost vyjádření by mohla být považována toliko za formální vadu, která nemá vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného.

[7] V replice k vyjádření žalovaného **stěžovatel** uvedl, že se necítí být strážcem zákonnosti a naopak využívá svého práva a upozorňuje na nezákonné rozhodování stavebního úřadu, které vyústilo ve zjevné porušení veřejných subjektivních práv stěžovatele. Stěžovatel se snaží zabránit, aby v jeho sousedství byla povolena stavba ve vzdálenosti 0-0,9m od sousedního pozemku, tedy dle právních předpisů v nepřípustné vzdálenosti. Stěžovatel vyvíjí snahu o mimosoudní řešení věci, se kterým však není úspěšný a nedostává se mu věcné odpovědi, trvá proto na své kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud shledal naplnění podmínek řízení o kasační stížnosti a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“).

pokračování

[9] Kasační stížnost je důvodná.

I. Uplatnitelné námitky

[10] První otázkou vznesenou v nyní projednávané věci je, zda stěžovatel mohl uplatnit námitky proti (ne)platnosti stanovisek vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury.

[11] Stěžovatel v žalobě namítl nezákonnost rozhodnutí žalovaného z důvodu potvrzení prvostupňového rozhodnutí, které vycházelo z již neplatných podkladů, konkrétně vyjádření Severočeských vodovodů a kanalizací, a.s., GasNet, s.r.o., Cetin a.s. a ČEZ Distribuce, a.s. Dle krajského soudu stěžovatelova námitka vypršení platnosti vyjádření uvedených společností směřovala k obecné kontrole zákonnosti a správnosti správního řízení a vydaného rozhodnutí. Sám stěžovatel v žalobě neuvedl, jak by mělo být jeho věcné právo dotčeno tím, že vypršela platnost vyjádření jiných účastníků správního řízení. Krajský soud proto námitku považoval za nedůvodnou (bod 13 napadeného rozsudku).

[12] Podle § 110 odst. 2 písm. d) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), k žádosti o (dodatečné) stavební povolení stavebník mimo jiné připojí stanoviska vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury k možnosti a způsobu napojení nebo k podmínkám dotčených ochranných a bezpečnostních pásem. Ačkoli stavební zákon hovoří pouze o stanovisku, z podstaty věci se musí jednat o souhlasné stanovisko, tedy je třeba, aby vlastník dotčené infrastruktury souhlasil s navrženým záměrem [srov. též MALÝ, S. Komentář k § 86. In: *Stavební zákon: Komentář*. (Systém ASPI). Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X]. Z těchto stanovisek musí být zjevné, zda a jak bude záměr napojen na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu a jaké podmínky je třeba při provádění stavební činnosti splnit, aby byla z hlediska daného úseku infrastruktury přijatelná [srov. STUDNIČKA, M. Komentář k § 110. In: PRŮCHA, P. a kol. *Stavební zákon: Praktický komentář*. (Systém ASPI). Nakladatelství Leges. Dostupné z: www.aspi.cz].

[13] Stavební úřad podanou žádost a připojené podklady přezkoumá zejména z hledisek uvedených v § 90 a § 111 odst. 1 a 2 stavebního zákona. Ověřuje tedy mimo jiné dodržení obecných požadavků na výstavbu, zajištění včasného vybudování technického či jiného vybavení potřebného k řádnému užívání stavby vyžadovaného zvláštním právním předpisem či účinky budoucího užívání stavby. Za účelem dodržení zákonných kritérií a ochrany veřejných zájmů stavební úřad v rozhodnutí stanovuje podmínky pro provádění (či dokončení) stavby (§ 115 odst. 1 stavebního zákona ve spojení s vyhláškou č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu), mimo jiné i například návaznost na pozemní komunikace, vodovodní a kanalizační řady, energetická vedení (elektrina, plyn) aj. Aby tak mohl učinit a stavebník byl schopen jejich splnění zabezpečit, patří k žádosti povinně přikládaným přílohám stanoviska vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury. Stanovisko proto může mít zásadní vliv na obsah správního rozhodnutí a může se dotknout právní sféry účastníků řízení. I v nyní projednávané věci stavební úřad převzal do prvostupňového rozhodnutí podmínky určené ve stanoviscích.

[14] Nejvyšší správní soud obecně souhlasí s krajským soudem, že stěžovatel byl oprávněn namítat porušení právních předpisů, pouze pokud by bylo současně zjevné, že neplatností stanovisek vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury mohla být dotčena jeho právní sféra, v tomto konkrétním případě jeho vlastnické právo. Ostatně v rámci soudního přezkumu správních rozhodnutí je poskytována ochrana veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným zákonem (srov. § 2 s. ř. s.). Soudní řád správní je obrannou, nikoli kontrolní normou. Má zajistit poskytování právní ochrany v případech, kdy veřejná správa vstupuje do právní sféry fyzických nebo právnických osob (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, č. 1764/2009 Sb.NSS, bod. 34).

[15] V nyní projednávané věci správní orgány, potažmo následně krajský soud, nepochybovaly o (potenciálním) dotčení na vlastnickém právu stěžovatele. Neměly totiž pochybnost o účastenství stěžovatele, jehož předpokladem bylo dotčení na vlastnickém právu (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2024, č. j. 8 As 138/2022-40). Za této situace proto nebylo třeba, aby stěžovatel v žalobě tvrdil další dotčení na svém vlastnickém právu ve vztahu k námitce neplatnosti stanovisek vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury, podstatné bylo, zda se případná neplatnost zmíněných stanovisek dotýká jeho vlastnického práva. Obecná spojitost mezi případnou neplatností zmíněných stanovisek a vlastnickým právem stěžovatele je dle Nejvyššího správního soudu zjevná (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2024, č. j. 6 As 125/2024-76, č. 4642/2024 Sb. NSS, bod 36 a následující).

[16] Zajištění ochrany technické a dopravní infrastruktury je jistě v rukou jejich vlastníků, jak uvádí krajský soud. Právo uplatňovat související námitky však nelze upřít ani jiným účastníkům řízení. Účelem zákonných požadavků na připojení staveb na technickou a dopravní infrastrukturu totiž není samoučelná ochrana těchto zařízení, nýbrž eliminace negativních dopadů stavby na její okolí v případě nefunkčního či jinak závadného připojení. To je nepochybně velmi dobře představitelné například v případě neuskutečnitelného či nefunkčního napojení stavby pro bydlení na splaškovou kanalizaci, ohrožujícího zdravé životní podmínky v dotčené lokalitě, tak i při řešení napojení na dopravní infrastrukturu – pozemní komunikaci, způsobitelného zásadním způsobem ovlivnit dopravně bezpečnostní situaci v okolí stavby. Druhý z uvedených příkladů se ostatně projevil i v nyní projednávané věci. V průběhu správního řízení byla opakovaně řešena dostatečnost a naplnění požadavků na dopravní napojení stavby, načež i na základě námitek účastníků řízení došlo např. k odstranění vzrostlých dřevin z pozemku p. č. XB, nahrazení betonového plotu pletivovým plotem s velkými oky či navržení a umístění dopravního zrcadla na výjezdu od č. p. X1 a X2, to vše za účelem odstranění možných překážek z rozhledového pole při výjezdu z účelové komunikace na pozemek p. č. XB.

[17] Obdobně stěžovatel má nepochybně právo namítat neplatnost (neaktuálnost) stanovisek vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury (zde konkrétně plynovodu, podzemního kabelového vedení, vodovodu, kanalizace a vodních zdrojů pro veřejné zásobování), která tvoří povinnou přílohu žádosti o (dodatečné) stavební povolení a která představují podklad pro správní rozhodnutí ve vztahu k reálnému napojení stavby na veřejnou a dopravní infrastrukturu v daném čase a její řádné užívání v budoucnu, je-li spoluvlastníkem sousedního pozemku. Na překážku tomu není ani prolínání jeho

pokračování

soukromého práva s veřejným zájmem. Při absenci tohoto zákonného podkladu (resp. platného podkladu) není v řízení jisté, zda se v mezidobí nezměnily okolnosti natolik, že by připojení stavby na technickou a dopravní infrastrukturu dle dosavadních podmínek nepřiměřeně zasahovalo do právní sféry stěžovatele. Posouzení reálnosti takového dotčení je předmětem věcného posouzení vznesené námitky.

[18] Nejvyšší správní soud v této chvíli nepředjímá důvodnost stěžovatelových námitek. V nyní projednávané věci však nelze uzavřít, jak to učinil krajský soud, že takto uplatněné námitky míří pouze k obecné kontrole zákonnosti a správnosti správního řízení. V dalším řízení proto krajský soud znovu posoudí stěžovatelem uplatněnou žalobní námitku. Případná neplatnost vyjádření dotčených subjektů přitom nutně neznamená nezákonnost správních rozhodnutí, posouzení této otázky však přísluší krajskému soudu.

II. Odstupová vzdálenost

[19] Druhou otázkou je dostatečnost vypořádání se se stěžovatelovou námitkou nedodržení předepsaných odstupových vzdáleností. Dle stěžovatele krajský soud přehlédl, že výjimka nebyla udělena pro část pozemku, na které se nenachází garáže.

[20] Jak vyplývá ze správního spisu, stavba byla povolena ve znění dodatků k projektové dokumentaci č. 1 až 3 (viz podmínka pro dokončení stavby č. 1 na s. 3 prvostupňového rozhodnutí). Součástí spisu je kromě geometrického plánu zmíněného krajským soudem také právě dodatek č. 2, který zachycuje reálnou podobu stavby včetně střechy. Plyne z něj, že stavba bude v části zasahovat k samé hranici pozemků, nebude však přesahovat na sousední pozemek. Dále se ve správním spise nachází rozhodnutí Městského úřadu Nový Bor ze dne 12. 2. 2019 o povolení výjimky z § 25 odst. 4 a 7 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, konkrétně o povolení umístění rodinného domu ve vzdálenosti 2,5 m od stavby řadových garáží místo požadovaných 5 m a povolení výjimky z odstupu stavby rodinného domu od vozovky místní komunikace. Rovněž je ve správním spise založeno rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2019 o zamítnutí odvolání stěžovatele a potvrzení rozhodnutí o povolení uvedených výjimek.

[21] Nejvyšší správní soud připomíná, že rozsah soudního přezkumu a kvalitu a obsah vydaného soudního rozhodnutí předurčuje kvalita žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2009, č. j. 7 As 73/2008-65, či ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016-26). Stěžovatel v žalobě pouze obecně namítal, že stavba je umístěna na cizím pozemku, resp. v nepovolené odstupové vzdálenosti od sousedního pozemku, a že se správní orgány touto otázkou nezabývaly. Krajský soud na tuto námitku reagoval odkazem na vydané rozhodnutí o povolení výjimky z § 25 odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb. a závěrem, že z žádného dalšího ustanovení neplyne, že by stavba rodinného domu nemohla být umístěna tak, jak je tomu v posuzovaném případě. Krajský soud tedy nepřehlédl ani umístění stavby na hranici s jižní částí pozemku p. č. XB a dostatečně reagoval na stěžovatelovu námitku tak, jak byla formulována v žalobě. Ostatně ani v kasační stížnosti stěžovatel neuvádí, jaký požadavek na odstupovou vzdálenost od hranice pozemku neměl být dodržen. Není úkolem soudu za stěžovatele domýšlet jeho námitky a vlastní iniciativou dotvářet jejich obsah.

[22] Uvedené platí obdobně též ve vztahu k námitce stěžovatele mířící na nesprávnost postupu krajského soudu při neprovedení důkazů. Stěžovatel nekonkretizuje, jaké důkazy dle jeho názoru krajský soud chybně neprovedl. Míří-li na geodetické zaměření, které doložil krajskému soudu (a které již bylo součástí správního spisu), a znalecký posudek, jehož vypracování navrhl na ústním jednání, souhlasí Nejvyšší správní soud se závěrem krajského soudu o jejich nadbytečnosti. Umístění stavby plyne již z dokumentů založených ve správním spise (viz výše) a bylo dostatečně zjištěno a podloženo. Nejvyšší správní soud tak pochybení krajského soudu neshledal.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a posoudí stěžovatelovu námitku neplatnosti podkladových stanovisek.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2025

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu